

Vammaispalvelun RAI-välineiden käyttöönotto laajenee

Valtakunnallisen toimintakyvyn ja palvelutarpeen arviointijärjestelmän eli RAI-järjestelmän käyttöönotto laajenee Siun soten vammaispalveluissa. Vammaispalvelujen sosiaalityössä ja sosiaaliohjauksessa on otettu käyttöön RAI CHA -väline, joka on tarkoitettu palvelutarpeen arviointiin ja asiakasohjauksen tueksi.

RAI-järjestelmä on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, joka on tarkoitettu esimerkiksi vammaispalvelun asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimisen tueksi. Järjestelmä perustuu kansainväliseen interRAI-järjestelmään, jonka käyttöoikeuksia Suomessa hallinnoi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL).

- RAI-arvioinnista saatavaa tietoa käytetään asiakastasolla asiakkaan toimintakyvyn parempaan kartoittamiseen, seurantaan, palvelutarpeen arviointiin ja palvelujen oikeaan kohdentamiseen. Vammaispalveluissa RAI-arvioinnista saatua tietoa hyödynnetään toiminnan suunnitteluun, laadun hallintaan ja kehittämiseen sekä resurssien sijoittamiseen, palvelupäällikkö **Kristiina Räsänen** kommentoi.

Vammaispalvelujen sosiaalityössä arviointeja tehdään tarpeeseen perustuen. RAI-arviointeja tehdään aluksi uusille asiakkaille, kun heidän palveluntarvettaan arvioidaan ensimmäistä kertaa. RAI-arviointiin osallistuu arvioinnin tekijä sekä asiakas voinnin ja mahdollisuuksien mukaan. Arviointiin voi osallistua myös asiakkaan omaisia tai muita läheisiä henkilöitä. Asiakas voi kuitenkin päättää, haluaako hän muita mukaan arviointiin tai halutessaan kieltäytyä arvioinnista.

RAI-järjestelmä on kattava ja yhdenmukainen arviointijärjestelmä, jolla varmistetaan, että asiakkaalta kysytään palvelutarvetta arvioitaessa samat asiat, samalla tavalla. Arviointi koostuu strukturoidusta kysymyspatteristosta, jonka vastausten pohjalta ammattilaisen käyttöön tulee erilaisia toimintakykyä kuvaavia mittareita päätöksenteon tueksi. Myös muiden toimijoiden, kuten yksityisten palveluntuottajien, tekemiä RAI-arviointeja on mahdollista hyödyntää päätöksenteon ja päivittäisen työn tukena.

- Pääasia on, ettei tehdä päällekkäistä työtä, vaan hyödynnetään mahdollisia olemassa olevia arviointeja. RAI-arviointi antaa asiakkaasta hyödyllistä tietoa. Matka on kuitenkin vielä pitkä, että osaamme hyödyntää arviointeja parhaalla mahdollisella tavalla, palvelusuunnittelija **Sami Tolonen** kertoo.

Siun soten kehitysvammaisten asumispalveluissa on aiemmin otettu porrastetusti käyttöön RAI ID -arviointijärjestelmä. Asumispalveluissa RAI-tiedon pohjalta rakennetaan palvelualueitasoisia laatutavoitteita sekä välineet niiden seurantaan. Tavoitteena on, että RAI-tietopohjaisia laatutavoitetta viedään yksiköiden omavalvontasuunnitelmiin ja hyödynnetään yksiköiden toiminnan kehittämisessä.

Siun soten ikäihmisten palveluissa on myös menossa RAI-järjestelmän laaja käyttöönotto. Laki velvoittaa kaikkia kuntia ja kuntayhtymiä ottamaan RAI-järjestelmän käyttöön ikäihmisten palveluissa huhtikuuhun 2023 mennessä. Vammaispalveluissa RAI-järjestelmän käyttö ei perustu lakiin.